

Smjernice za nabavu knjižnične građe

Knjižnica "Nikola Zrinski" Čakovec

Smjernice služe kao okvir, tj. smjernice su polazišna točka nabavne politike knjižnice. Namijenjene su knjižničarima kao pomoć u planiranju izgradnje zbirke i selekciji građe, korisnicima i ukupnoj javnosti, a u cilju informiranja o načelima i kriterijima na kojima se temelji izgradnja zbirke. Smjernice utvrđuju način na koji knjižnica namjerava pretvoriti građu koju nabavlja u smislenu zbirku i opisuju tu zbirku. U smjernicama se navode načini nabave prema prvenstvu, predviđeni izvori financiranja, vrste i opseg građe koja će se nabavljati, teme koje će zbirka obuhvatiti i do koje se dubine namjerava ići u nabavi pojedinih sadržaja. Postupak odabira građe za zbirku i kriteriji za njezino vrednovanje također su jasno predočeni.

Knjižnični je fond promjenljiv. i s obzirom na veličinu i s obzirom na vrstu građe. S obzirom na količinu građe on se neprestano povećava i obogaćuje novim vrstama građe. Zbog svoje promjenljivosti, knjižnični se fond izgradnjom stalno nadopunjuje i taj je proces izgradnje zbirke dinamičan. Kod nabave nove građe i otpisa neaktualne, zastarjele ili uništene građe, slijedimo i poštujemo stručne procjene, a koje su u skladu s važećim zakonima i propisima (Standardi za narodne knjižnice u RH, NN 58/99.; Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe, NN 21/02.; Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja knjižnične građe u usluga Knjižnice „ Nikola Zrinski“ Čakovec).

Nabavna politika Knjižnice „ Nikola Zrinski“ Čakovec u skladu je s preporukama UNESCO-ovog *Manifesta za narodne knjižnice*, *Kopenhaška deklaracija o važnosti narodnih knjižnica u informacijskom društvu*, IFLA-ine i UNESCO-ve smjernice za razvoj službi i usluga u narodnim knjižnicama, Izjava IFLA-ine Komisije za slobodu izražavanja i slobodan pristup informacijama *Knjižnice i intelektualna sloboda* te *Zakon o knjižnicama* (NN 105/97, NN 104/00) i *Standard za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj* (NN 58/99.).

U svojoj nabavnoj politici, Knjižnica „Nnikola Zrinski“ Čakovec ne provodi cenzuru djela ni prema sadržaju, ni prema autoru.

Svrha smjernica za nabavu knjižnične građe, pomoć je knjižničarima u:

- nabavi

- smještaju
- čuvanju i zaštiti
- izlučivanju i otpisu

Fond Knjižnice „ N. Zrinski „ Čakovec obuhvaća svu knjižničnu građu za djecu i odrasle, a formira se na osnovi Standarda za narodne knjižnice u RH, prema profilu i zahtjevima korisnika, postojećih i potencijalnih.

Prema Standardima za narodne knjižnice u RH, knjižni fond županijske narodne knjižnice treba imati:

- 45% znanstvene literature
- 35% beletristike (lijepe književnosti)
- 15% dječje literature
- 5% priručne literature (referentna literatura)

Knjižnica „ N. Zrinski“ Čakovec nastoji zadovoljiti zahtjeve društvene zajednice, odnosno korisnika za :

- tradicionalnom knjižničnom građom (stručnom i beletristikom)
- pristupom novim informacijama kao i novim informacijskim tehnologijama
- neknjižnom građom (audio-vizualnom, elektroničkom, igračkama...)
- osigurati dostupnost građi i informacijama svim korisnicima
- sustavnom izgradnjom zavičajne zbirke
- doprinosom izgradnji knjižničarske struke
- popularizacijom čitanja s posebnim osvrtom na hrvatsku književnost

Kriterij odabira građe ovisi o mediju, o zadovoljenju korisničkih potreba, čime slijedimo načelo narodne knjižnice: usmjerenost na zajednicu korisnika.

Kriteriji za izbor građe:

- reputacija autora i izdavača
- točnost prezentiranih informacija
- stupanj novosti informacija
- interes korisnika
- estetske vrijednosti
- tehničke i fizičke karakteristike
- opremljenost djela bibliografskim podacima, kazalima, predgovorima
- odgovarajuća korisnička razina
- relevantnost
- korespondiranje s postojećom zbirkom
- cijena

Kod izgradnje zbirke nastoje se zadovoljiti svi kriteriji: obrazovne i kulturne potrebe lokalne zajednice, informacijska pismenost, promicanje čitanja kao i razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

Vrsta građe koju nabavljamo:

- knjige (beletristika, stručna, znanstvena i popularno-znanstvena, referentna građa)
- slikovnice
- knjige na stranom jeziku (engleski i njemački)
- periodika (novine i časopisi)
- strip
- elektronička građa i multimedija
- videozapisi (VHS videokasete i DVD)
- audio zapisi (audio CD)
- igračke, društvene igre

Vrsta građe koju ne nabavljamo:

- udžbenici
- bibliofilska izdanja
- sitni tisak
- zemljopisne karte
- mikrofilmovi

Kao županijska matična narodna knjižnica, prilikom godišnjoj nabave građe, imamo nekoliko ustaljenih načina nabave i formiranja zbirke.

Način nabave građe:

- kupnja
- otkup Ministarstva kulture RH
- obvezni primjerak (na županijskoj razini)
- dar
- zamjena (naknada za izgubljene primjerke)

Nabava knjižnične građe za ustrojbene jedinice Knjižnice „N.Zrinski“ Čakovec:

Bibliobus:

Knjižnica „ N. Zrinski“ Čakovec poštuje raznolike potrebe i zahtjeve korisnika na području koja bibliobus opslužuje, vodeći računa o specifičnostima pojedinog područja. Novi naslovi, osim lektire, nabavljaju se najčešće u jednom primjerku, kako bi se mogao ponuditi što raznovrsniji fond.

Vrednovanje fonda:

Nabavna politika zahtijeva i redovito vrednovanje fonda kako bi se ukazalo na nedostatke i prednosti u oblikovanju fonda (i pojedinih zbirki) prema postavljenim smjernicama i standardima.

Kriteriji za vrednovanje su:

- iskoristivost
- kvaliteta
- količina
- dostupnost
- relevantnost

Iz knjižničnog fonda redovito se izlučuje i otpisuje građa:

- uništena građa
- izgubljena građa
- dotrajala građa
- zastarjela građa
- neaktualna građa u više primjeraka

Smjernice nabavne politike uskladilo je Stručno vijeće Knjižnice „ Nikola Zrinski“ Čakovec, te i uputilo na usvajanje i Upravnom vijeću Knjižnice.

Smjernice pripremlilo:

Stručno vijeće Knjižnice „ Nikola Zrinski“ Čakovec

Čakovec, 06.10.2008.